

אור לארבעה עשר פרק ראשון פסחים

י"א.

עין משפט
ג'ר מצוה

ככל טמא מי לא משמע נמי דאי נגע זשני. דהא שני נקרא טמא ולא אכר בתוכו יטמא^א. והשתא דשמעינן ליה לרי' יוסי בשלישי לתרומה ולא רביעי ורביעי לקודש ולא חמישי על כרחיך לית ליה שני עושה שלישי בחולין ולא דריש יטמא יטמא דאי אית ליה לימיה לרביעי בתרומה זק"ו מטבול יוס ומה טבול יוס שומרת בחולין פסול בתרומה שלישי שפסול בחולין אין דין שיעשה רביעי בתרומה ודיו ליכא למימר דא"כ מפריך ק"ו דהא שלישי בתרומה נפקא לן מקרא כי היכי דנפקא לן שלישי בחולין ורביעי בקל וחומר וחמישי בקודש זק"ו ממחוקר כפורים אלא ודאי לית ליה לרבי יוסי שני עושה שלישי בחולין: אלא רבי עקיבא לא סבר לה כר' יוסי מנלן. דילמא ר"ע אית ליה נמי ק"ו דר' יוסי ומייתי ליה זבאי ק"ו רביעי בתרומה וחמישי בקודש: א"ל אס אימא ליש מולקט דבזר הזה וכו' לא ליטמיע שום תנא ולימני רביעי בתרומה זבאי דוכתא. וכי תיקשי לך מני יטמא ר"ע היא אלא ודאי לית ליה לר"ע ק"ו דר"י משום פירכא דדור אחרון כדאמר במסכ' סוטה (דף כו:) עמיד דור אחרון לטהר את השלישי בתרומה שאנו מטמאין אותו בקל וחומר מטבול יוס כדאמרין דור אחרון פריך מה לטבול יוס שכן אצ הטומאה הלך לר"ע נמי דאית ליה שלישי בחולין לא מייתי שום מעלה טפי לתרומה זק"ו מטבול יוס משום הא פירכא ושלישי זין בתרומה זין בחולין נפקא לן מקרא זבאי דר"ש

ג'רתי נמי רביעי בתרומה. וה"ה דהוה נמי למימר^א אי סבר לה כר"ע אמאי אינטיריך לאימיו בקל וחומר רביעי בקודש ממחוקר כפורים^ב מגופיה דקרא שמעינן ליה כיון דשלישי טמא בחולין קרי כאן והזכר אשר יגע ככל טמא וגו' כי היכי דדרשינן השתא לענין שלישי: **א** ישתמיט תנא

ויתני רביעי בתרומה וחמישי בקודש. פ"ה דלמ"ד טומאת משקין לטמא אחרים דרבנן לא משכחת רביעי בקודש אלא מדרבנן ועל ידי עניס ולבונה משכחת לה שפיר^א כדפי' לעיל ור"ל דמיעיף ליה אי מהי חיצת הקודש למימני זיה ראשון ושני יסבור דאובל מטמא אובל ומה שפ"ה מדקמי לה גזי מעלות זפרק חומר בקודש (מגינה כ: ושס) אס כן דרבנן היא אין נראה לר"י^א דהא חוקמא כר"ע ואיזו דריש יטמא יטמא ע"כ רביעי בקודש דלורייתא דוקי רבאן והזכר אשר יגע וגו' ולר"י נמי דלורייתא לרבי חנין^א והא דלאמר חגיגה (שס כא:): חמש מעלות אחרונות לית להו דרר' טומאה דלורייתא רבינו חננאל לא גרס דלורייתא ואפילו אי גרס ליה ה"פ לית להו דרר' טומאה דלורייתא שלא היה לכוזב לטמאה לפי שהן רחוקין מן הטומאה דמן הדין היה להם להיות טהורים^א ועוד פ"ה דמאן דלא דריש יטמא יטמא נפקא ליה דאובל מטמא אחרים מדלטיריך טמא הוא למעוטי שאין טומאה עושה כיוצא בה אורי' הניחא לאצבי ולרבי אדא זר אהבה אצל לרבינא דלאמר

נקרא מלא דבר הכתוב דילמא אתא הוא לקדשי דה"ה עוין כיוצא בהן מוהבשר אשר יגע ככל טמא: **א** לר"מ קסבר צירוף דרבנן. יש פ"י מרש"י שפירש דייק לר"ע דלר"מ זבנן דמדלורייתא אין טומאה לזבונה וגחלים דהא לאו אובל יניחו דמעלה דרבנן היא מה שמקבלין טומאה וזכ"ל כל שעה (לקמן לה). קרי לה מעלה ואין זה ראייה דהתם נמי קרי לה מעלה להביא כפרתו אובל בקדשים אף על גב דהוי דלורייתא כדרר' זפרק העל (יבמות עז:): ועוד דזבדיה מוכח זפרק שני דחולין (דף לו:): דוהבשר לרבות עניס ולבונה לאו אסמכתא היא דמוכח התם מינה חיצת הקודש מכשר דלורייתא^א וגאלה לר"י כמו שגוהה זכ"ל דייק לר"מ דרבנן מהא דקמי רישא על אפר חטאת שזס נגע טמא זבנמק' טימא אית כולו זהו מדרבנן שאפר חטאת אינו קודש אלא חול' כדמוכח זפרק התכלת (מנחות נב: ושס) שאין מועלין זאפר פרה וקמי הוסף ר"ע משמע דהוי דרבנן כמו רישא: **ש** אין טומאת ידים במקדש. מינה לר"י אמאי היה להם להיות טמא^א הא אין בהן היסח הדעת ואי משום דלאמר זכ"ל זבנמק' דחגיגה (דף כד: ושס) כל הפוסל בתרומה מטמא ידים להיות שניות א"כ מאי קא פריך תרומה זו זיוס גורו והא הנהו ידים שפוסלות התרומה איירי

טמא ואינו עושה כיוצא בו (לעיל י:): ומדלטיריך קרא למעוטי כיוצא בו מכלל דמטמא אחרים וכ"ת טמא הוא הרי הוא טמא ואינו מטמא אחרים א"כ לשתוק קרא מינייה ולכתוב טמא ומהיכא תיתי לן טומאה לאחרים. ואי קשיא הואיל ומשקין לא מטמאי אחרני לרבי יוסי תו לא מיתוקמא מתי' כתרנח' דתריך ר' ירמיה לעיל [טו:]: ואודא ר' יוסי לטעמיה והדר קושין לדוכתא אמאי אינה היא המדה מדה ומדה היא לא מיקשי דכי אוקימנא ואודא רבי יוסי לטעמיה זבנ טעמא דהא מתי' דר' יוסי אצבא דר"ע אוקימנא דריש יטמא יטמא דהא מהא מיימין סייעתא עליה. ואני שמעתא דר' יוסי אית ליה יטמא יטמא גזי משקין והא דלאמר לא ס"ל זבדיה דאובלין דר"ע אמרין לענין טומאה עושה כיוצא בה ועכשי אהא זכ"ל לרבי רביעי שרך כלי כלי אובל ואובל ומשקה אובל ואי אפשר להעמידו מפני כמה תשובות ומיהו לר"מ דלאמר זבדיה טומאת משקין לטמא אחרים לאו דלורייתא לא משכחת לה רביעי אלא מדרבנן: **א** וכן אפי' נספוח. משום דלא אשכחן תנא נימא דר"ע לית ליה ק"ו: דק ואשכח. זבדיה דלאמר ר"ע רביעי ולא חמישי: פעלי מנרף מה זכסומו. עריכה ארוכה ובה אובלין קודש מכאן ואובלי קודש מכאן ואין נוגעין זה בזה ונגע טמא זאובלין זכרשא אחד ובכלי לא נגע ואובל אין מטמא כלי אפי' מדרבנן ואפ"ה האובלין זכשני ראשיה טמאים שהכלי מנרפן: **מ**עדוסו. ע"י עדותו: **ה**וסף ר"ע. זבדות: **ז**בונה וגחלים. אע"ג דלאו אובלין יניחו חיצת הקודש מכשרתן ומשויהו להו אובל זכ"ל כל שעה (לקמן לה): **פ**סל אס כוון. אלמא מנרף כלי מה שזכוכי דאי משום דנגעי אהדי נהי דגחלת שנגע בה מטמא את זכרתה אצל זכרתה תו לא מטמא דא"כ ה"ל שני ושביעי עד ק' ומאורתו עדות נשנית משנה זו דהכלי מנרף וקמי זבדיה רביעי בקודש פסול אלמא דר"ע חמישי לית ליה שלישי בתרומה אין רביעי לא אלמא לית ליה לר"ע ק"ו דר' יוסי. זלשון אחר שמעתי ויוד לעמקי תהום וא"ל להעמידו: **א**למא קסבר צירוף דרבנן. מילתא זכאנפי נפשה היא. מדא"ר יוחנן מעדותו של ר"ע נשנית אלמא קסבר ר' יוחנן צירוף דכלי לקודש דקמי גזי מעלות לאו דלורייתא הוא אלא מדרבנן מעדותו של ר"ע דמדרבנן הוא דגחלת ולבונה לאו בני קבולי טומאה יניחו אלא מדרבנן ואע"ג דלאמר מר דבבשר [ויקרא ז] לרבות עניס ולבונה אמרי' זכ"ל שעה (לקמן לה). דמעלה מדרבנן היא: **ו**פליגא. דר' יוחנן אלא חלמא חנין: **ז**ך אהס. זכורתו כמי דקודש הוא: **ט**ן הפס. זבדות ועל המנט העיר על שאר עניות שאס נמאלת זבשר קודש שהסכין שנגע בה והידים של כהן שנגעו בה טהורין והזכר טמא ולקמיה [ע"ז] מפרש האי מחט מאי טומאה הוה זיה: **ז**כינו.

זכות
יוסי ליהא דתינ אבא שאול טבול יוס תחילה לקודש לטמא שניים אחר דהא אסיקנא ד' יוסי לית ליה הא דאבא שאול. תנן התם במס' עדות פ"ב. וזכ"ל המנט שמוצאת בבשר שסכין והידים טהורות, מכלל שאל גורו על הידים טומאה במקדש, זכינו שאין טומאת ידים במקדש.

תורה אור השלם
1. כף אחת עשרה וקוב מל"א קטרת:
במדבר י ד

ג'ליון הש"ס
גב' כל מה שבקף אחת ע"י חולין ל' ע"א חוס' ד"ה ז"ך:

מוסף רש"י
מי לא עסקין דנגע זשני. מי לא מינן למשמע מינה דלפניו נגע זשני נמי קאמר לא אכל דהא ככל טמא כתיב וזי אקרי טמא (סוטה לז) דהא אשכחן דלוקי נגע טמא, דכתיב לא אכל זכוכי יטמא, וה"ל הכלי ראשון ומה שזכוכי שני וקרי ליה טמא, וקאמר דתמא והבשר אשר יגע ככל טמא אפילו כתיב וה"ל זכ"ל נגע טמא, וקאמר דהא אשכחן דלוקי נגע טמא, דכתיב לא אכל והאי קרא זבשר שלמים כתיב (מגינה כד:). הכלי זכוכי את מה שבתוכו. חמישים אובלין הכרה ככלי אחד ונגע טמא באחד מן, ה"ל מנרפן ליהו טען חמישי אהא וטמא טען טען (מגינה כ: ושס) נגע טבול יוס זמקמא פסל את טען (מנחות כד:). אבל לא לתרומה. אלא אומה שנגע בה היא שניה, והנוגעת בה ה"ה שלישי, והנוגעת בשניה שלישי, והשאר טהרות (מגינה כ:). הוסיף ר"ע. חגיגה קמי דריש ר"ע על אפר חטאת שנגע טמא זמקמא פסל את טען (מנחות כד:). פסל את כולך. שו' אהא זמקמא שניה מעלות שנאמר בחומר בקודש (מגינה כ: ושס) מנרף כל מה שזכוכי להיות כאלו נגע זכוכי (יבמות).

מוסף תוספות
א. [ד]מכאן מדברי ר' יוסי בהדיא דלית ליה דר"ע דאי זכוכי מוס' המינא.
ב. ה"ל כל המינא זכוכי רביעי מן התורה. מי רביעי דר' ג. נכון כלי נגע זשני דהוי ראשון, ועצמו או לבונה נגעו לכלי והוי שני, והבשר נגע לעצמו ולבונה דהוי שלישי, ורביעי נמי משכחת ליה כגון שרץ שנגע לכלי והכלי נגע לאובל דהוי אובל שני, ועצמו זכוכי נגעו לאובל דהוי שלישי, ואובל או משקה נגעו לעצמו או זכוכי נגעו דהוי רביעי.
חוס' י"פ. ד. דע"כ דאורייתא הוא מהא דקמי זכוכי חומי בקודש ורביעי בקודש פסול והשלישי בתרומה. פסול שאין. ה. זכוכי ה"ל ש"ס מוס' ומילתא דר' חנין מיימי הנהו שפירוש מתי'. א. אבל ודאי רביעי בקודש דאורייתא הוא. ז. זכוכי שאין הוסף טעם אחר. דמכך אחת לא נפיק קדשי מובח. ו. ואי אס יש טומאת ידים במקדש. מי רביעי דור.

קבא א מיי פ"ח מהל' אבות הטומאה הלכה ד:
קבב ב ג מיי פ"ב מהלכות אבות הטומאה הלכה ז:
ד [מיי פ"ח מהל' טומאת אובלין הל' ט:]:
קבג ה מיי פ"י מהל' טומאת אובלין הלכה ח:
קבד ו מיי פ"ח מהל' אבות הטומאה הלכה ט:

רבינו חננאל

בכל טמא לא יאכל, בטמא אלו נאמר אלא בכל טמא, אלו נאמר בטמא הייתי אומר זה טמא ראשון, למה נאמר בכל טמא להוסיף טמא אחר זה טמא שני. וכתוב לא יאכל הנוגע בזה הטמא. הנה נמצא שלישי מן התורה רביעי מקל וחומר כדאמרן ומה מחוקר כפורים שומרת בתרומה כו'. ואי ס"ד דר' יוסי סבר לה כר' עקיבא דאית ליה שלישי בחולין, בתרומה רביעי בחולין, דאורייתא ופילו אי גרס ליה ה"פ לית להו דרר' טומאה דלורייתא שלא היה לכוזב לטמאה לפי שהן רחוקין מן הטומאה דמן הדין היה להם להיות טהורים^א ועוד פ"ה דמאן דלא דריש יטמא יטמא נפקא ליה דאובל מטמא אחרים מדלטיריך טמא הוא למעוטי שאין טומאה עושה כיוצא בה אורי' הניחא לאצבי ולרבי אדא זר אהבה אצל לרבינא דלאמר